

Atgal | Spausdinti

© UAB "Verslo žinios"
Jasinskio 16A, LT-01112 Vilnius
Tel. +370 5 2526300, faks. +370 5 2526313
Redakcijai ir žurnalistams rašykite e. paštu: info@vziniuos.lt
UAB "Verslo žinios" administracijai rašykite e. paštu: office@vziniuos.lt
Reklama: tel. +370 5 2604422, faks. +370 5 2604400
Prenumerata: tel. +370 5 2526330, faks. +370 5 2604401

Vien su logika toli nenuėisi
2005 12 01, V, Nr. 232

Specialistai tikina, kad ketinantiesiems eiti vis aukštesnes pareigas, vien tik profesinių žinių neužtenka, o būtina pasirūpinti ir emocijomis. Tik savo ir kitų emocijas gebantieji valdyti gali kilti karjeros laiptais.

Emocinę kompetenciją, be kurios sunku išsiversti mūsų dienomis, galima apibūdinti kaip sugebėjimą suvokti ir įvardyti emocijas ir jų prasmę, sugebėjimą susieti emocijas su kitais pojūčiais ir sugebėjimą valdyti emocijas.

Pasak specialistų, Lietuvoje dar nepakankamai dėmesio skiriama racionalaus ir emocinio intelekto derinimui ir dažniausiai vadovaujamosi principu: "Darbe vadovaukis logika, o emocijas palik namuose". Kiekvienas iš šių kraštutinių elgesio modelių atskirai negali garantuoti sėkmės darbe - vis didesnis dėmesys skiriamas jų darnai ir veiksmingiems psichologų siūlomoms būdams jai pasiekti.

Jolanta Nėjūtė, UAB Vadybos sprendimų centro vadovė, pabrėžia, kad emocijos, kitaip nei įprasta manyti, nėra kliūtis produktyviam darbui.

"Emocijos yra kiekvieno iš mūsų protinės veiklos dalis, kuri egzistuoja ir darbe. Jei žmogus emocijas slopina, nekreipia dėmesio į tai, ką jaučia, jos gali virsti pavėluotu konfliktu, demotyvacija, nusivylimu. Todėl reikia ieškoti pusiausvyros tarp dviejų kraštutinumų - logikos ir emocionalumo", - nurodo p. Nėjūtė.

Pasak specialistų, žinios, arba kompetencija, yra susijusios su formaliomis darbo procedūromis, standartais, orientacija į užduoties atlikimą ir loginiu mąstymu. Emocinė kompetencija padeda sukurti ilgalaikius bendradarbiavimo santykius. Ji suteikia daugiau privalumų efektyviai bendrauti ir dirbti šiuolaikinėje aplinkoje, kurioje vis svarbesnis tampa kūrybiškumas, atvirumas naujoms idėjoms.

Anot p. Nėjūtės, emocinė kompetencija itin svarbi įvairių lygių vadovams, kurių veikloje didžiąją laiko dalį užima bendravimas su darbuotojais ar partneriais, aptarnavimo srities darbuotojams, kurie nuolat bendrauja su klientais.

Būtina kiekvienam

Saulius Kaukėnas, programinę įrangą kuriančios ir ją prekiaujančios įmonės UAB "Baltijos programinė įranga" (BPI) produktų direktorius, mano, jog emocinė kompetencija yra itin svarbi veikloje, kurioje intensyviai bendraujama su darbuotojais, klientais ar verslo partneriais. Šios kompetencijos neturintys darbuotojai dažnai sutrinka, jei tenka bendrauti su į save nepanašiais žmonėmis. Kaip vieną iš tipinių pavyzdžių jis įvardija bendravimą tarp programavimo specialistų ir, tarkime, rinkodaros ar pardavimo darbuotojų.

"Darbuotojų pažinimas ir motyvacija mums svarbūs keliais atžvilgiais. Įmonėje maža darbuotojų kaita, dauguma specialistų čia dirba seniai, tačiau jie yra labai skirtingi, o programinės įrangos kūrimas yra iš esmės komandinis darbas, todėl reikalingos papildomos priemonės skatinti darbuotojų tarpusavio supratimą, bendradarbiavimą ir kūrybinį mąstymą. Antras aspektas - įmonė dirba techninėje srityje, todėl dauguma vadovų turi IT išsilavinimą, taigi dažnai sunkiau pažįsta ir "jaučia" žmones," - sako p. Kaukėnas.

Nė iš vietos

Specialistai neabejoja, kad emocinė kompetencija padeda kilti karjeros laiptais, nes ji leidžia pažinti savo bei kitų emocijas ir jas valdyti.

"Įprasta manyti, kad profesinės žinios ir gebėjimai yra pats svarbiausias karjeros veiksnys. Tačiau žmogui labai svarbu pažinti aplinkinius. Taip ir atsiranda išskirtinis emocinės kompetencijos poreikis. Kitaip sakant, pasitikėjimo savimi ir savireguliacijos, gebėjimo motyvuoti ir suprasti kitų žmonių, pavaldinių stipriąsias savybes poreikis, daryti įtaką ir dirbti komandoje",- nurodo Kristina Kovaitė, UAB "Persona optima" verslo valdymo vadovė.

Pasak jos, profesionalumas arba profesinė kompetencija ir emocinė kompetencija yra dvi sudedamosios dalys, kurios viena kitą papildo.

"Šiandieninėje darbo rinkoje vien techninių žinių neužtenka, kad galėtume kilti karjeros laiptais ir tinkamai atlikti pareigas. Kai kurie tyrimai rodo, kad emocinė kompetencija gali būti net 2 kartus svarbesnė už mąstymo sugebėjimus. Deja, Lietuvoje tokių išsamių tyrimų dar niekas nedarė",- apgailestauja p. Kovaitė.

Specialistai tikina, kad sunku vienareikšmiškai atsakyti į klausimą, ar darbe derėtų vadovautis vien logika, o emocijas palikti namuose.

"Emocijos, kurias atsinešame iš namų, daro įtaką mūsų darbingumui. Jei vaikams gerai sekasi ar jie išsikapstė iš ligos, geriau jausimės ir darbe. Taigi priimsime tikslesnius sprendimus, tam tikromis aplinkybėmis matysime platesnį galimybių spektrą",- pavyzdžius pateikia p. Kovaitė.

Pasak jos, dėl šių priežasčių ne visada reikia stengtis atsiriboti nuo emocijų. Tačiau nevertėtų iš namų atsineštas emocijas reikšti darbe, nes tai trukdo susikaupti ir pačiam, ir kolegoms.

"Negalima painioti emocinės kompetencijos su emocijomis, kurios kyla dėl tam tikrų nesėkmių, kad ir namuose. Namų problemas reikia palikti namie. Žinoma, jos yra su mumis, tačiau jas reikėtų nusipurtyti, kaip nuo pečių nusipurto sniegą: lengva drėgmė lieka, tačiau balto sniego - nebėra",- pataria p. Kovaitė.

Anot specialistės, emocinė kompetencija kaip tik ir padeda šiame procese, nes ji padeda įvardyti pernelyg blogą arba euforinę nuotaiką ir susivaldyti. Tokiu būdu darbe panaudojamos tik darbingumą keliančios emocijos.

Išmokti galima

Ponia Kovaitė neabejoja, kad emocinę kompetenciją galima ugdyti. Pirmiausia reikia išmokti pastebėti ir tinkamai įvertinti savo bei kitų žmonių jausmus.

"Gebėjimas valdyti savo ir kitų emocijas negaunamas su mamos pienu ar ugdomas tik vaikystėje. Emocinė kompetencija ugdoma per mūsų patyrimą ir gebėjimą tą patyrimą analizuoti, daryti išvadas ir jų pagrindu keisti savo elgesį. Taip pat emocinė kompetencija ugdoma pratimais, stebėjimu, pokalbiais bei kitomis priemonėmis. Taigi ji lavinama visą gyvenimą", - pažymi p. Kovaitė.

© Verslo žinios, 2006

Cituojant žinutę, nuoroda į UAB "Verslo žinios" būtina.